

№ 36—1917

ქმირა ენკენის. 10.

წელ. მისუთე

ფანი

გამოცემისა.

25 კ

ქირათნ ქმასქოშოსა

საქართველოს ეკლესიის და მსახურებულ-ნაწამები მოღვაწე და ცნობილი მწე-ალი.

აღ. ანტ. ნაკარული.

პეტროგრადის უნივერსიტეტის დამსახურებული ს.ორდინარო პროფესორი, საქართველოს სიძველე-მწერლობის მკვლევარი.

თბილელ მიტროპოლიტა დკონიდი სრულიად საქართველოს ეკლესიის კათალიკოსის მოსაყდრე, ქართული ეკლესიის თავდადებული მოღვაწე.

ქართულ მსახიობის დრამა

ქართულ მსახიობის მატერიალური მდგომარეობა არც იყო და არც არის ეხლა კარგად. ყოველთვის გაქირვებას განიცდიდენ, მაგრამ ხელოვნებისათვის მათ არ უღალატნიათ, იგინი სულიერად მანც იყვნენ კმაყოფილნი: შათ ქონდათ თავიანთი თეატრი, მაგრამ დაიწვა თეატრი და მასუკან ჩვენი მსახიობების ნამდვილი კონტრ-დრამა დაიწყო. ნივთიერ გაქირვებას მოემატა სულიერი ტანჯვა. არ ჰქონოდათ ბინა, რომ თავი შეეფარებინათ, ყველგან გულცივად ხვდებოდნენ, ვითომ მაგათი ბრალი ყოფილიყოს თეატრის დაწვა და ამ რიგად იძულებულნი იყვნენ კლუბებში სამასხარო ვოდევილები ეთამაშნათ, რომ შიმშილისაგან არ დახოცილიყვნენ.

მობდა რევოლიუცია. ყოველ მშრომელ კაცის ნაღვაწი დაფასდა, მხოლოდ ჩვენი მსახიობების მდგომარეობა კი უარესდება. მიზეზი?

ჩვენი საზოგადოების გულ-გრილობა.

ჩვენს მსახიობებს დიდი ამაგი მიუძღვით ქართულ ხელოვნების აღორძინებაში. მაგრამ ვინ დააფასა იგინი?

უკანასკნელი მეფეოვე ოც თუმნამდი აგებს თვეში და ჩვენი მსახიობების შრომა კი გროშად ფასდება. რატომ უნდა ღებულობდნენ ოპერეტკის მსახიობნი ბევრჯელ მეტს, ვიდრე ჩვენები? და ისევ ჩვენი დაწესებულებიდან! ვანა ოპერეტკა ჩაითვლება სერიოზულ ხელოვნებად? იგი ხომ ხელოვნების დამცირებაა!

მაგრე საქმის გაგრძელება ყოვლად შეუძლებელია. ჩვენი მსახიობნი ქუჩაში ვერ დარჩებიან, ეგ ჩვენი ხალხის სირცხვილია! სიტყვით პატრიოტობას გასაგალი აღარ აქვს, საქით უნდა დამტკიცდეს ჩვენი საქმის უნარი. ქართული თეატრი მიყვარს და შიგ არ შევიდღე, და ოპერეტკაზე ვაფიქვე ეგ საკადრისი არ არის! დროა ამას ბოლო მოეღოს.

როგორც გადმოგვცეს, ჩვენმა წინა წერილებმა სიმხნევე შეიტანა ჩვენ, დაჩაგრულ მსახიობებში. იგინი აპირობენ გაბედულად გამოვლას და მედგრად ხმის ამოღებას სიმართლებზე!

მაშ მედგრად, ასწიეთ მაღლა ხელოვნების დროში, დააწერეთ ზედ:

საქართველოს დედა ქალაქ თბილისში საპატოო ალაგი უნდა ჰქონდეს ქართულ ხელოვნებას!

ღმე, რაკი რევოლიუციამ ყველა გაახარა და გააბედნიერა, ჩვენი მსახიობნიც გაახაროს და გააბედნიეროს!

სვ. წერეთელი

ჩემი სატრფონი

რაო, მითხარი არა მყავს სატრფო? შენ ერთზე მკითხავ, მე კი მყავს ორი: მათზე ერთგული ობოლ სულისთვის მე ამა ქვეყნად ვერ ვპოვე სწორი.

* *

პირველი არის ჩემი სამშობლო, რომლის გმირებით ამაყობს ყველა, და მეორე-კი მუშა-მშრომელი, ვინც რომ ბრძოლის დროს აღმითქვა—
შველა.

* *

და ეს ორი მწამს სულით და გულით, მათზე ვლოცულობ, ვიწამე ღმერთად, მტკიცე ფიცი გვაქვს: ან გაპარჯვება, ან და სიკვდილი სამივეს ერთად!

მუშა ფაქარია ზემო-ხანდაკელი

გიგო გაბაშვილი

(მისი სურათების გამოფენის გამო)

გიგო გაბაშვილი ერთი საუკეთესო მხატვართაგანია ჩვენში.

მიმართულებას მისი შემოქმედებისა წმინდა რეალიზმისა: უაყელ მის სურათში დაცულია

ბუნებრივი სინამდვილე. ჩვენი ძველებური ადრე ჩვეულებანი: ქიდაობა, სოფლის დღეობა, ბრძოლის წინ მზადება და სხვა გაბაშვილს შეენიფრად გადაუსატყვის ტიღაზე.

რადაც უნდა დიხს მისი ტიხები!

იმდენი სინამდვილე შეიტანა გაბაშვილმა თავის შემოქმედებაში, რომ რცა უყურებ მისს

ტიხებს, გგონიათ თქვენს წინ სურათი კი არა, ცოცხალი ადამიანები დგანანო.

შეუძლებელია ორ სტრიქონში აღწინაშეს დაწვრილებით მისი შემოქმედების მნიშვნელობა. ამას შემდეგში დაუბრუნდებით; სოფლი ამ უხმალი ვატიყვით, რომ აღნიშნული სურათი თვალსაწინისა აღავს დაიქვრუნ ჩვენს მუხეუმში, ჩვენი საზოგადოების მოვლეობასა შეიძინის გაბაშვილის სურათნი, გინადგან მათ დიდი ისტორიულ-ეტნიკოგრაფიული მნიშვნელობა აქვით.

თვით გაბაშვილს ვუსურვებთ განაგრძოს თავისი მადლიანი შრომა და შთამომავლებსს შესძინოს, რაც შეიძლება, მეტი თავისი მადლიდონსეული ნაწარმოებნი.

ამ მეტად საინტერესო გამოფენას, სავწუხაროდ, ჩვენი საზოგადოება ნავლებ ესწრება.

ს წ.

დასავლეთ საქართველოს ხალხური მუკუნდ მძეკულოლუას ლობარობით.

ეროვნულ-ხალხური ხელოვნება

(ძუკუ ლოლუას კონცერტების გამო).

მე არ მინდა სხვისი ღვინო, გინდა იყოს ბადაგია, ჩემი ღვინო მირჩვენია, ჩემი ნაოფლ-ნადაგია!

ხ ა ლ ხ უ რ ი

გინახავო უღრანი ტყე, იღუმალობით მოცული, შორიდან ბუმბერაზად, მრავალ

სულთა თავშესაფარად რომ გეჩვენებთ, გაკრობთ და მაინც გიზიდავთ, თუმცა შესვლა ვერ გავიბედნიათ, მის სიღრუეში ვერ ჩავიხედნიათ?!

გინახავთ თვალ-უწვდენი ზღვა მრავალი საუნჯეთ მფლობელი?!

ასეთია საზოგადოდ ხალხის სული განსაკუთრებით ჩვენი ხალხის სული და მისი შემოქმედება.

ინ ჩასწვდეს მის სიღრმესა და იღუპა-
ლებას?

ჩვენს ერს მრავალ საუკუნოიანი ცხოვრე-
ბა გამოუვლია. ხნგრძლივი ქარი და ვაება,
ლხინი და შებება განუვლია, ისტორიის წმელს
გზის საფინხო-ობში

უკანა და უღბენია
მა რომ ან ვენსა ღებნაშაიკ იყო გან
სხვაება

...ველოს ყველა ნაწილი არ იყო
ეკონაირ ვითარებაში. ერთ კუთხეს თუ სპარს-
არაზნი სთვლოვდნენ ფეხქვეშ, მეორე შებებით
ლაღად სუნთქავდა, მესამე კუთხეს თურქნი
ანუ ბიზანტიონი უფლობდნენ, მეოთხეს სხვა-
ნი გამველობდნენ და ახე ეს პაწაწა საქარ-
თველო—მუდამ საღაო ვაშლი—ხელის ბურ-
თად იყო გადაქციული, —ყველა თავისებურ
ნიშნს უტოვებდა ქართველს, მაგრამ ქართვე-
ლურ ძირ-თად თავისებას კი ვერ უცვლიდა,
ქართველი ერის თვითშემოქმედობის ქუჩა
ყოველივე გარედან მონაბერს თავისებურად
სცვლიდა.

მეორე მხრით საქართველოს ბუნების—
ამერ-იმერეთის მდებარეობისა და ჰავის სხვა
და სხვაობა, პოლიტიკურ ეკონომიური პირო-
ბანი, ზნე და ჩვეულებანი თავისებურად ბე-
ჭედს ასვადა.

ამიტომაც არის, რომ ასე განსხვავდება
უპროტოტო სკან საქართველოს სხვა და სხვა
კუთხის შვილის ხსიათი და შემოქმედება.

ქართლ-კახელ მთიელის ხან გულჩათახრო-
ბილი, ჩახვეული კენესა სულისა, ხან შავ ზედ-
თან ბრძოლის გამომწვევი გამოძახილი; ხში-
რად ერთ კილოანი მოთქმა, — ცეკვა-მოძრა-
ობა — დინჯი, იმერელის გურულ-მეგრელის
ლაღი, ხშირად მხარული მდერა, ცეკვა—
ფრცხი, მოძრაობა — მევირცხლი ..

აღამიანის სულის რომელი თვისება გინ
დათ ჩვენის ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხის
შვილში არ იყოს ჩანასკული!

სიმღერა, ცეკვა, საზოგადოდ სხეულისა
და სულის ვარჯიშობა, — აი რა სწრთვნიდა ჩვე-
ნის ხალხის სამამცოა ზნეს!

მართალია, ეგრედწოდებულ „გავერო-
პილებული“. „კულტურულ“ ქართველის
სულის ვითომდა ვეღარ აქმაყოფილებს მშობ-
ლიური სიმღერა-ცეკვა, მაგრამ განა ამის გა-
მო უვლებელ უნდა ვყოთ ჩვენი ეროვნული
ხელოვნება?

მაშინ როგორღა განვითარდება ჩვენი
მუსიკა, როგორ დაიწერება ჩვენი ეროვნული
ოპერა

ამ საგნის დიდმნიშვნელობას აღზად კარ-
გად გრძნობდენ გასულ საუკუნის მიწერულს
ლაღო აღნიაშვილი, რომელმაც შეადგინა
პირველი ეროვნულ-ხალხური გუნდი, სანდრო
კავსაძე, ფილ. ქორიძე, სხ., რომელნიც თუმ-
ცა ღიდის დაბრკოლებით მაგრამ ერთგუ-
ლად ემსახურებოდნენ ხალხურ ხელოვ-
ნების გავერცელებას.

ზემორე ხსენებულნი პირნი, ფ. ქორი-
ძის ვარდა, უმეტესად აღმოსავლეთ საქართვე-
ლოს სიმღერა-ცეკვას უფრო აქცევდენ ყურა-
დლებას.

ეს ხუთიოდე წელიწადია რაც ამ ასპა-
რეზზე გამოჩნდა ძუკუ ლოლუვა, რომელიც
დასავლეთ საქართველოს ხალხურ სიმღერებს
ჰკრებს და ხალხურ კონცერტებს მართავს.

თბილისის საზოგადოებას ძუკუ ლოლუვა
გასულ კვირას, მარიაშობისთვის 26, ქართულ
კლუბში წარმოადგა.

მინახავს იშვიათ ნვითა მოყვარული,
დგდა მიწის გულიდან რომ ძვირფასი ქვები
ამოუტყრებია, გამოუჯვარებია, მაგრამ ჯერ
კიდევ ვერ გაუტყიალებია.

ასეთი შთაბეჭდილება დასტოვა ძუკუ ლო-
ლუვას კონცერტმა.

მას მოუტყრებია მრავალი ძვირფასი ხალ-
ხური სიმღერები, ზევრი მათგანი ძალზე მიშხა-
დველია, მაგრამ ატყობ, რომ ჯერ კიდევ
დამუშავება ექვრება.

ამას კი დრო და სახსარი უნდა.

ქართველმა საზოგადოებამ ყველა მის-
თვის, რაც ძუკუ ლოლუვა! გეჩვენა თვისი
ხელმძღვანელობით გამართულ კონცერტზე,
დიდი მადლობა უძღვნა: ხანგრძლივი ტაშით
დააჯილდოვა ბუნებრივი ლოტბარი, თაიგული

მიართვა და რამდენიმე სამღერავე გამეორებინა კადეც. ყოველივე ეს იმის მიზნებელთა, რომ ქართველ საზოგადოებას უყვარს თვისი ეროვნული ჰანგები და ამის თავდადებულ მუშათაც აფასებს.

ჩვენი კულტურულ საზოგადოებათა მესვეურების ვალია, ასეთ მუშაკთ საქირო დახმარება აღმოუჩინოს.

ძუკუ ლოლუვა-კი ჩვენი ეროვნულ-ხალხურ ხელოვნების აღორძინების ერთი პირველთაგანი, ბეჯითი მუშაკი და ღირსეული დამამშვიდებელია.

უფრო დაწვრილებით ძუკუ ლოლუას შესახებ შემდეგ.

იოსებ არამათიელი.

ქართველი სამღვდლოება და ნიკოლოზის ჯვრები.

ნიკოლოზ რომანოვი თავის ტახტის გასამაგრებლად ყოველ გვარ ზომებს ხმარობდა. განსაკუთრებით გარეგანი ნიშნებით უზვევდა იგი თვალებს თავის ერთგულ მოსამსახურეებს. ამ ნიშნების წყლობლით, მისი ბრმა და ყურმოჭრილი მოსამსახურეებიც ისე იყვნენ გატაცებულნი, რომ არავითარ უბატოსნებას არ ერიდებოდნენ. ქრთამობა, ჯაშუშობა, პატიოსანი აღამიანის დასმენა დემოკრატიული იდელების ტარებასათვის ჩვეულებრივ მოვლენად იყო გადაქცეული ნიკოლოზ რომანოვის მეფობის დროს.

ყველა ამ სისამაგლეს მისი მოსამსახურეები მიტრამ ჩადიოდნენ, რომ ამ ქვეყნის მტარვალის ყურადღება დაემსახურებიათ და მეტი ჩინ-ორდენი მიეღოთ. წინა მეფეების დროს ჩინ-ორდენების მიღებაში, სხვა მოხელეებთან შედარებით, სამღვდლოება შეადგენდა გამოწაკლისს. ნიკოლოზ მეორემ, თავის ტახტზე ასვლისათანავე უმთავრესი ყურადღება სამღვდლოების გარეგნული ნიშნებით განსხვავებას მიექცია და ეს ჩამორჩენილი წოდება სერო ბიუროკრატიათან გაათანაწორა. აწ უკვე სამარცხვინო ისტორიას ჩაბარებული

ნიკოლოზ რომანოვი ხშირად ამბობდა ზოლმე: „მხედრები იცავენ სახელმწიფოს გარეშე მტრებისაგან და მღვდლები კი შინაური მტრებისაგან და რაც შეიძლება ამ ჩემი ტახტის ერთგულ მონებს ბეჭი ჯვრები და მენდლები მიეციეთ“.

ასეც მოიქცენ.

14 მაისს 1896 წ. თავის დაგვირგვინების დღეს ამ უბედურმა მეფემ ერთბაშად ყველა მღვდლებს, ნამსახური იყო თუ უმსახური, ვერცხლის გულსაკიდი ჯვრების და თავის მამის, უსასტიკესი რეაქციონერის, ოლექსანდრე მესამის მეფობის სახსოვრად ვერცხლისავე მენდლების ტარების ნება დართო. საერთოდ ყველა მღვდლებმა და მათ შორის საქართველოს სამღვდლოებამაც, არც აცივებს, არც აცხელეს და ჯვრებისა და მენდლების ყიდვას დაესიენ. ეს ქრისტიან მოსამსახურეები იმის ვარაუდში კი არ შევიდნენ, თუ ვინ და ან რისთვის აძლევდა მათ ამ ჯვარ-მენდლებს და ან ღირდა მათი ტარება დაუმსახურებლად თუ არა.

მოდკაობის ქაშა 1905 წ-ში ზოგიერთმა მღვდლებმა ეს ჯვარ-მენდლები, როგორც მტარვალისაგან ნაბოძები, აიხსნეს, მაგრამ რეაქციის შემობრუნების მეორე დღეს, სხვა რომ ვიღარაფერი იშოვებს, ტყელის ტყუპში გაფერეს, შორიდან რომ უფრო ადვილი დასანახვი გახდარიყო, გულმკერდზე ჩამოიკიდეს და ისე გამოქმენ აღიხანოეს და მზგავსათა მისთა. ამ დღად თავისუფლების ქაშს და ჩვენი ეკლესიის ტყვეობიდან განთავისუფლების დროს ნეტავი ვიცოდე ქართველი სამღვდლოება რას უყუროებს, რომ ნიკოლოზისაგან ნება დართული და მისი დაგვი გვინების მოსაგონებლად დაასებული ჯვრების ტარებას განაგრძობს?!

ჯვრების ტარების ტარების უარის მყოფელი არავინ არ არის და ეს ქრისტიანობის ნიშანი სხვალდებულოც უნდა იყოს სამღვდლოებისათვის, მაგრამ საქმე იმაშია, თუ ვინ უნდა აძლევდეს სამღვდლოებას ჯვრებს და როგორი სახის უნდა იყონ იგინი.

ისე უნდა, იყოს როგორც დღემდის

იყო, რომ ზოგი ოქროს ყვითელი ჯვარი ჰქონდეს და მალი-მალ ისწორებდეს გულზე, რომ საღე ანაფორის წინაპირმა არ დამალოს და ზოგი ვერცხლის თეთრი ჯვარი, რომლებსაც ახალ მოდის ხუცებმა დასაკიდი ძეწვევი განგებ სინოდალური ჯვრისა გაუკეთეს და არც დღე იშორებენ გულზე და არც ღამე არა და ათასჯერ არა.

მღვდელს უნდა ამშვენებდეს შინაგანი ჯვარი—სვინდისი, პატიოსნება და სამსახურის ერთგულოდ შესრულება. მღვდლისათვის ყოველი ჩინი და ორდენი საუკუნოდ მოსპობილი უნდა იყოს და არც არავითარ სხვა და სხვა მღვდლობის ასაპაღღებელ ხარისხს, როგორც მაგალითად დეკანოზი, „პროტესვიტერი“, ბერობაში „არხიმანდრიტი“, „არხიეფისკობოზი“ და და „მიტროპოლიტიცა“ უსათუოდ ეკლესიური ტომინოლოგიიდან განდევნილ უნდა იყოს. ეს ამბავებითი ხარისხები მარტო მაცდურობას და შურიანობას ბადებს ეკლესიის მოსამსახურეთა შორის.

ხარისხი მღვდლობის ღამაში და სადა უნდა იყოს. ძველთაგან ეს ასეც იყო:

ღიაკონი მღვდელი და ეფისკობოზი აივინ უნდა ამშვენებდეს ჩვენს განახლებულ ეკლესიას. სათავეში ყველა ამათ ისტორიული ტრადიციის გამოსახტავად ერთად ერთი „კათალიკოზი“ უნდა უდგეს.

სამღვდელოებისათვის ყველასათვის განურჩევლად უნდა დაწესდეს რაც შეიძლება პატარა და ღამაში სახს ნინოს ჯვარი, რომელზედაც ზევით ქრისტე უნდა იყოს გამოხატული და მის ფეხთ ქვეშ წმინდა ნინო

მღვდელმთავრებისათვის ამ გვარივე პანაღია დეთის-მშობლისა და ნინოს გამოხატულობით. სხვა გვარ ჯვარს, ვ მერობს, ადგილი არ უნდა ჰქონდეს.

არავითარ სამღვდელოებისათვის, მღვდლიდან დაწყებული კათალიკოზამდის, თავის მორთულობის, მიტრას, კამილაფკას და სხვას მხარი არავინ არ უნდა დაუჭიროს. ეს რუსების სინოდის მოკონება თვითმპყრობელობის განსამტკიცებლად.

მიხედეთ, ჩვენი ეკლესიის მესვეურნო, ქრისტეს შინაგან და გარეგან ცხოვრებას და ისე მოაწყვეთ ჩვენი ეკლესიის საქმე ზემოთ და სუფრის თავში ჯდომას თავი დაანებეთ

და ჩვენც მადლობელნი გვეყოლებით თორემ, თუ კიდევ თავმოყვარეობის სუნი შეოტანეთ ჩვენს განახლებულ ეკლესიაში, თქვენი შრომის ჯილდო იქნება წყვეა და კრულვა, რომელიც გაშორავს ღმერთთან უკუნისამდე.

მ. უკანეთელი.

დიდებულ ილიას ხსოვნს

(გარდაცვალებიდან ათი წლის შესრულების გამო)

ჩვენო დიდებავ! საქართველოს მტკვრ-ვარსკვლავო! რაც უძრავად ხარ დღეს შესრულდა ათი წელია, დიდო მოაზრევე, ჩვენო მცველო, დაუცხრომელო, აფსუს, ამდროს შენ რომარ იყო რამის მტკმელია?

მაგრამ იხარე, საქართველო კვლავ საქართველობს, ჩვენ ჩვენივე გვყავს მიტროპოლიტ-კათალიკოსი, ას ჩვიდმეტი წლის მგლოვიარე, ძაძით მოსილი, აჰა! ზეიმობს ჩვენი ძველი მცხეთოს-ქართლოლი...

ნომ აგისრულდა, საქართველოს რომ უგალობდი მწუხარის ხმებით: „შენ როდისღა აპყავებდიო?“

აჰა, აყავად, საქართველო თვითონ გილოცავს: მომიხარია, შენის სიტყვით მკვდრეთით ვღებდიო.

ჩვენც მოგილოცავთ, ქეშმარიტათ მიძნარე ხალხი, კიდევ იმდენად, ეს იცოდეთ, გამოფხიზლდება, რომ ის ილია, ვინც ცოცხლობდა თვის სიცოცხლეში, უკუნისამდე ისევ ცოცხლად ჩვენში იქნება. **ვარდენ ყიფიან.**

29 აგვისტო 1917 წ. თბ. რკ. გზ საავადმყოფო.

მარეტა შაგინიანი.

სომეხთა მწერალი ქალი, ნახევენელია. ამ უმაღლესი თბილისში კითხულობს ლექციებს „სომეხთა ზღაპრები“ და „სომეხთა პირველი რევოლუციონერ-პუბლიცისტი ნაზბანდიანი“. — მისი ლექსი „ორიენტალი“ რუსულ ენაზე მოსკოვში შეთხედვად გამოიცა. სწერს რუსულ ენაზე. უმაღლესი სწავლა მიიღო მოსკოვის უნივერსიტეტში და საზღვარგარეთ, უოვდეშხინე განათლებულად ითვლება.

დაფხრეწილი ალამი

(სურათი თანამედროვე სოფლის ცხოვრებაზე)
დასასრული იხ. „თ. და ც.“ № 35,

II

რაღაც საზეიმო დღე გამოვიდა კვირა მარტის გასულდღეში. ცა დილიდანვე ულამაზო ლაქვარდოვან სამოსელში გამოეწყო, რათა ეცნობებინა დედამიწისათვის რომ ისიც მხიარულობს მის ხუნდების დამსხვრევას. მზემ ამოსვლისათანავე, რომ უფრო კარგა დაენახა ხალხის თავისუფლების ზეიმი, ცხრა თვალი გააღო და ზევიდგან ქვემოლ მომზირალი ჰკზაენიდა უოვალავ სხივებს თავის თანაგრძნობის ხალხისადმი გადასაცემად.

სოფ. წ—ს ეკლესიის მინდორზე ხალხი დილიდანვე იკრიფებოდა. ყველას რაღაც ალტაცება, გაკვირება, სიამოვნება და მოუთმენლობა ეტყობოდა.

— მა რა შვილოსა. რაც ჩვენ გეტანჯა ხემწიფემა, ღმერთი არ გადაახდევინებდა განა?!

— ამბობენ რუსთ ხემწიფე თითონ რუ-

ნებს ჩამოუვდით ტახტიდან და ძალიან საქმეს უპირობენო.

— ჰაი, დედასა, ერთი დღე რომ არავის შერჩენია!..

ასე ლაპარაკობდნენ მინდორზე შეკრებილი გლეხკაცები სხვა თავის მეზობლების მოლოდინში. ხალხი ნელ ნელა იკრიბებოდა.

— აგერ მოაქვთ, მოაქვთ! გაისმა აქტივიტიდან მინდორზე და ყველამ ყურება დაიწყო ორღობისაკენ, საიდანაც გამოჩნდა წითელი ალამი. წინ ბავშვები მობობდნენ ხტუნაობით, უკან და გარშემო კი მხიარული კაცები და დედაკაცები მოსდევდნენ. ჯერ შორს იყვნენ, მაგრამ განუწყვეტილვ მოისმოდა:

— გაუმარჯოს!..

ხალხმა მინდორზე სწრაფად იმატა. ალამი თანდა-თან ახლოვდებოდა.

— თავისუფლებას გაუმარჯოს, ერთობას გაუმარჯოს! მუშა-გლეხ ხალხს გაუმარჯოს!.. ულოცავდა მოახლოვებული ხალხი მინდორზე შეკრებილთ.

— გაუმარჯოს!

ისმოდა მინდორზე სხვა და სხვა ხმინი ძლიერი პასუხი და გარბოდა შორს მთებისაკენ და მინდორის ქვემოთ აყვავებულ ვენახებისაკენ. ერთმა მის ნაკადულმა ფენმარდად გაჰკურცხლა ორღობისაკენ, ჩაირბინა ვენახებში, გადახტა სოფლის შარა გზაზე, მიირბინა მოირბინა ყველა უბნებში და სოფელს ამცნო ხალხის სახეიმა ხმა.

— გაუმარჯოს!

ისმოდა დრო გამოშვებით სოფელში და იქ დარჩენილებს ეს ხმატკბილი იტაცებდა და უგზნებდა იმედს გულში.

ყრილობაზე მარტო ოდენ გლეხკაცები ჩანდნენ, მოლაპარაკებადაც ისინი გამოდიოდნენ. ერთმა მათგანმა რომ გაათავა ბასი, მაგიდაზე სალაპარაკოდ ავიდა ახლა ჯარის კაცი. იმან ილაპარაკა იმაზე, რომ აგერ სამი წელიწადია რაც უცხოეთშია საშობლო ქვეყანას მოშორებული, მაგრამ სულით კი ყოველთვის აქ არი. ორი დღეა რაც მოვიდა საშობლოში და უხაროან, უხაროან იმიტომ უფრო რომ ჩვენ—გლეხკაცებს უღელი მოგვეა ხსნა, განვათავისუფლდით და იმედია განთავისუფლდეს ჩვენი ტარტა საშობლოც. სამშობლო ხომ ჩვენი მშობელია, დედა და განა ჩვენ მისი შვილები შეიღობის ღირნილა ვიქნებით, თუ მის განთავისუფლებისათვის თავი არ გაწვირეთ. თავისუფალ შვილებს დედა მონობაში არ შეიძლება ჰყავდეთ. გაუმარჯოს თავისუფალ შვილების თავისუფლ დედას!

— გაუმარჯოს!—იყო პასუხად.

დასასრულ ავიდა მაგიდაზედ ჩვენი ნაცნობი მწიგნობარი გლეხი და ილაპარაკა იმაზე, რომ როგორც ახლა სოფლებში ისე იმათაც სანდო და უჭუჭყო პირებისაგან უნდა ამოირჩიონ კომიტეტი, რომელიც ამიერიდან უნდა განაგებდეს სოფლის საქმეებსაო. გაუმარჯოს მუშებს და ჯარს, რომელთაც თავის ბრძოლით მოგვიპოვეს ჩვენ თავისუფლებაო.

— გაუმარჯოს!—ეგრილა ხალხმა.

— აბა ახლა მოვილაპარაკოთ, თუ ვინ ამოვირჩიოთ კომიტეტში.—დასძინა იმანვე ხალხი ჯგუფ-ჯგუფად დაიყო. მთელი ნახევარ საათი ილაპარაკეს, ვიდრე ერთმანეთ-

თან შეთანხმებოდნენ. ბოლოს ჯარის კაცი ავიდა მაგიდაზე და შეეკითხა ხალხს:

— გეთხარით ვის ირჩევთო.

ხალხმა ერთი ჩვენი ნაცნობი მწიგნობარი და ექვსიც სხვა ამოირჩია.

— ამორჩეულბო შუაში მიდით! გაისმა ალბში ვილაცას ხმა ეს ხმა მაშინვე მთელმა ხალხმა გაიმეორა.

შვიდივე კაცი მაგიდასთან ჩამწკრივდა.

— აბა, ბიჭებო, უნდა გვასახელოთ, აი!—ისმოდა აქეთ იქიდან.

ერთმა შედთავანმა მიმართა ხალხს და უთხრა, რომ ისინი სოფლის შვილები არიან და უკეთუ სოფელი მათ რამეს დაავალბეს, ყოველივეს შეასრულებენ.

ყრილობა გათავდა. ხალხი ნასიამოვნები გაგონილით და ნახულით ხანტად იშლებოდა, თუმცა შუადღე დიდი ხანია გადავიდა.

ამ დროს შარა-გზაზე გამოჩნდა ეტლი, რომელიც სოფლისაკენ მოექანებოდა. ეტლს ზოგმა მიაქცია ყურადღება, ზოგმა არა, თუმცა ამ სოფელში ეტლით იშვიათად თუ ვინმე მოვილოდა ხოლმე. არც გასაკვირვალა ვინაიდან დღევანდელი დღის ამბავს ყველას ყურადღება მოეცვა.

ეტლი ეკლესიასთან ახლო გაჩერდა. იქდგან გადმოხტა ვილაც ფინჯაკიანი და გაექანა მაგიდასაკენ.

— ხალხო, ხალხო! ნუ მიხვალთ, უკან დაბრუნდით ხალხო!—დაიწყო ხმა მალლა ყვირილი ახალ მოსულმა,—მოდით, ყური დამიგდეთ,—თქვენ ვის მოველით ხალხო!..

აქ უცებ შეჩერდა და დროშას დააშტერდა.

— ეს რა გიწვრიათ დროშაზე. ეს ხომ ბატონყობის დროინდელი სიტყვებია. ეს ხალხის მოტყუებაა, დალატია! ბრთხილად, ფრთხილად იყავით, ხალხო, თორემ დაიღუპებით. ნიკოლოზის მომხრეებს არა სძინავთ ისინი ყველგან არიან!..

ეტლიდან ორი სხვაც გადმოვიდა და მიაშურეს თავის ამხანავს, რომელიც კვალად ხმა მალლა განაგრძობდა ლაპარაკს.

ხალხი გაშტერებული უცქეროდა ახალ მოსულებს.

— ჩვენ პარტიის წევრნი ვართ. კომიტეტმა გამოგვეზავნა. იცოდეთმართო ჩვენი პარტია არის ხალხის მომხრე. დანარჩენი პარტიები სტყუიან, სტრუობენ. ბრთხილად, ხალხო, ბრთხილად! აბა რა დაუწერიათ თქვენ დროშაზე—საქართველოს გაუმარჯოს? აქ ხომ სხვა ერებიც არიან, მაშ იხინი უნდა განდევნოთ ან ამოეხცოთ? ეს სიტყვები ბურჟუაზიამ მოიგონა. მაგნიარ დროშას თავადები ატარებენ. მუშას ეგ რათ უნდა. ძირს მაგისტანა დროშა.

— ძიირს!... იგრიალა ბრბომ.

აღამმა ტოკვა დაიწყო. ეტყობოდა ვილაცა სცდილობდა მის ჩმორთმევეს. ორჯერ ძირსაც დაიხარა.

მაგიდაზე გამოჩნდა მეორე ახლად მოსული, უფრო სუფთად ჩაცმული ფინჯაკიანივე. ეტყობოდა ხალხი ამ უკანასკნელს კარგად იცნობდა, რადგან სიტყვაც კი არ ათქვივნა და ერთხმად შეძახა:

— ძირს; ეგ არ გვინდა. კნიაზია, არ გვინდა!

მაგიდაზე უმაღლესამე ახალი მოსული ავიარდა, ამ უკანასკნელს შერეული ტანისა მისი ეცვა. რუსული ქუდი, ახალუხი და ქულიანი ჩექმები!

— ჩუმთა! — ასვლისათანავე ხმა მალა მიმართა მან ხალხს. — ჩუმთა, ეს კნიაზი ჩვენია. თუშეცა კნიაზია, მაგრამ, ჩვენი პარტიისაა ყური დუადეთ! ხალხი გაჩუმდა.

კნიაზმა დაიწყო:

— თუმცა მე რაპქვიანა მოვედე აშხანაგებთან, ისე, რაპქვიანა, უნდა ვთხრათ რ მე, რაპქვიანა. მაგრამ ქართული კარგად არ ეიცო და ამ ტომ მე ბევრს არ ვილაპარაკებ... მაგრამ რა პქვიანა...

დაიბნა კნიაზ.

— აი იმისთანა კნიაზებს, ხალხის ერთგულებს, გაუმარჯოს!

წამოიძახა მესამე ახალ მოსულმა.

— გაუმარჯოს! — იყო ხმა მაღალი პასუხი.

ხალხი მეტად დაინტერესდა ამ ახალ ამბით და მაგიდას გარს შემოეხვია.

პირველმა და მესამემ ილაპარაკეს. აჯერებდნენ ხალხს, რომ წინანდელი არჩევნები თავადებმა თავის სასარგებლოდ მოახდინეს და რომ მათ მოსვლამდე არჩეულნი ხალხის მოწინააღმდეგენი არიან და არჩევანი მეორედ უნდა მოხდესო. უსათუოდ ჩვენი პარტიის კაცები დაასახელებთ, თორემ სხვები გაგყდიან, გილალატებენო.

ხალხი შეჩოჩქოლდა, ღრიანცელი მორთო. აღარ იცოდა რა ექნა.

— ხედავთ, ხედავთ კიდევ როგორ გვატყუებენ. ხედავთ რას გვიშვრებიან ჩვენივე სოფლის შვილებიო.

ამბობდა ზოგი გულუბრყვილო. ამორჩეულთაგანი იქ არავინ სჩანდა. იმათ კომიტეტის კრება გაემართათ სოფლის კანცელარიაში.

— ხედავთ, ხალხო, როგორ მიიმალ მოიმალნენ, — წამოიძახა მაგიდას ახლო მდგომმა სოფლის მელუქნმა, — ალბად შეეშინდათ ამათი მოსვლისა. იცოდნენ რომ იმათ ესენი გამოამელაფნებდნენ.

— სხვები ავირჩიოთ, სხვები ისინი აღარ გვინდანან!

— ხალხი კი აღარავინ არა და აბა რა ამორჩევა და მოხერხდება.

— აღარც გვინდა ამაზე მეტი. ჩვენ კი ხალხნი არა ვართ. — გაჰკიოდა მელუქნი.

დაახსებლეს შედრი კაცი, რომლებშიც მოჰყვა მელუქნეც

წასული ხალხი ბევრი უკან დაბრუნდა დ იწყო ერთი აღიარათი. ძველი ამორჩეულნიც მოვიდნენ. თუმცა კომიტეტის კრება ჯერ არ გაიხეებულყო, მაგრამ გაეგოთ რა პარტიის კაცების მოსვლა, კრება შეწყვიტთ. მათ მოსვლამ უფრო არა მ ნასტური გაისმოდა ბრბოს:

— ძი-ს! არ გვინდიხართ, არა! გინდოდათ მოგეტყუებინათ, განა?!

ამოდ სცდილობდა ჯარის კაცი საქმის გამობრუნებას ხალხი ორ ზანაკად გაიყო.

ზოგი ახალ ამორჩეულების მომხრე იყო, ზოგი წინანდლებისა საქმე იქამდე მივიდა, რომ ხელის გამოსაღებადაც მზად იყვნენ. პარტიოდენ გონება-ღანძღვა-ღა ისმოდა.

— მაჩვენეთ აბა თქვენი სიდეტელსტოგო? აბა სადა გაქვთ ქალაღლი. ვის მოწერილობით მოახდინეთ ამორჩევები?

რუსული კილოთი ხმა მალლა შეეკითხა მოსული კნიაზი სალდათს და ძველ ამორჩეულებს.

— ქალაღლი! ქალაღლი!..

ღაიწყეს ღრიანცელი ხალხში.

აქ კნიაზმა ამოიღო უბიდგან რაღაც ბეჭედიანი ქალაღლი და ხალხის დასანახავად ქნევა ღაიწყო. ამით კი ხალხის თვალში საშინლად დამარცხდნენ საღდათი, ძველი ამორჩეულები და მათ მომხრეები.

— ქალაღლი!..

გაჰკიოღა უკვე უმრავლესობა და მუშტით ეშუქებოღა იმათ, ვინც უქალაღლოდ ამორჩევები გაზარტა.

აღამი თავს გაშმაგებით აქნეღა.

— ქაქ...

გაისმა უცებ. აღამს ტარი გაუტყეს. აღამმა ქეღი მოხარა, ძალას დემორჩიღა. გაშმაგებული ბრბო აღამს ჰფხრეღა.

— რას ჩადიხართ ხალხო! დაწყნარღით ხალხო!

ღარბოღა ჯარის კაცო. ამშვიდებღა ხალხს, მაგრამ ვერა გაეწყო რა.

ცამ თითქო გააგო რაც ხდებოღა დღემიწაზე და მხიარული სახის გამომეტყველება დაჰკარგა.

მზემ კი ღრუბელი აიფარა პირზე და აჩქარებით დასავლეთისაკენ გაჰქურცღა.

დ. ლუკაშვილი

„ფიქრი სანატრი“ და „ფიქრნი მღელვარნი“

(გაგრძელება. იხ. „თ. და ც.“ № 33)

ტაძარი, რომელშიც მარად უქრობელი წმ. ღამზარია რომელშიც ანგელოსთაგან ისმიან გაღობის ხმანი, ეს იგივე ტანი არიან ბუნება— სანატრო, რომელნიც მეფე ღავითის სიტუციით უთხრობენ დიდებასა უფღასასა.

ბარათაშვიღმა მთაწმინდაზე შემოღამებაში

უკვე ნახა ბუნებისაგან ღვთის-მსახურება ამ ტაძარში და ის უქრობელი ღამზარინი, რომელიც ზეგუტის გუღში აღენთო. ამ ტაძარზე სწერს ზეგუტი:

„გზოვე ტაძარი შესაფარი უღაბოდ მღგარი, მუნ ენთო მარად უქრობელი წმ. ღამზარია. ანგელოსთაგან იგროღა მუნ ღავითის ქნარი და გაისმოღა ციურ დასთა გაღობის ხმანი. მწიარი სოფღისა და მშკრადი მისისა დღეღით მუნ ვედიკეღი განსვენებას წრფღისა ზრასკიით. გუღსა, მოკღუღსა გაცთ სიავით და ბედის ბრუნვით,

ღამზარი წმინდა განმეტობღა ციური სსიავით. ამა სიავით ნეტარებით ესრედ აღესებუღს მეგონა გზოვებ სსსუფევეღს აქ დაშენებუღს. მინეღღა კოსმიური ექსტაზი, გაჭქრა ტაძარი მაგრამ სსწუთრო განა ვისმე დიდხანს ასარებს, გაჰქრა სსწუთრო და უღაბო ჩუმაღ მღემარებს. მას აქეთ ჩემს გუღს რეტარება არ სსდაარებს? მის ნსღვღად სეგღა და წეღღადი დისიდგუტ რებს

მოისზო კვეღად მისი ნაშთი და მისი კვეღი... ვერსად აღვანთე დამთავიღი მისი ღამზარი. ესრედ დამახშო უუღმართმან ნუგეშის კარი და დღავღობღად ისევე მწიარი მიუსაფარი“.

მის ნსღვღათ ბარათაშვიღმა სსგა ტაძარი ჰზოგა, სსგა „სსაღღევეღა“, სსგა უქრობელი ღამზარი. ეს იყო მნათი მსე ცხოვეღი—სამიფნურრო გრძნობისა. ამიტომ შეიშრო მან ცრემლი თგავსედ და ხეღასღათ მისტიკურ შეებას:

„შევიშრობ ცრემღსა ქირთ მანეღეღებღს, გუღსა დავიწავე დასანატრებღს და მისსა ფერფღსა, ვითა სსმსვენზღოს, შევწინავ სსტრფოს ჩემსა სსაღღევეღს.“

ზეგუტი ცაში რომეღებღა სსმთხეს, ზენარს სსღგურსთურმე იგი ქვეყნაღატ უოფაღა—სსტრფოს თგავღში.

„მის თგავღთა ჰზარობს სსმთხე ჩემი, მისი დამია შეგების მამცემი, ჩემი წარმწევეღი, მცნოვნებელი განმბობნობელი გამნეღებელი.“

როგორ მოხდა რომ ბარათაშვიღმა სსიმქვევენიო ტრფიავი სსამქვეენითი დავკმაყოფიღა— მას შეუსსიავა და შეუერთა? რომ მის სსტრფო-

ში მოცანესებულება „ცის ნიჭი ქვეყნად“: „ერთ
არ ვადილო სიტუირთას დმერთას, უფველი კე-
თილინი მან შეაკრთას სულის მობჰინას, ცის ნიჭი
ქვეყნად. და თავის მკობად ჰქმნას იგი მკოსნად.“

რას არის ეს „ცის ნიჭი ქვეყნად“? ეს იგივე
უგვდავების მარადისობის გრძნობასა, ესე იგივე
მეტაფიზიკური გულის თქმას, რომელიც ჩვენ
უგვე მთავრინდასვლედ გავიცნათ.

„არ უიკვირო სატრფოლო შენსა მკოსნისა
გულის თქმას, მოკვდავსა ენას არ ძალუძს უგვდავ-
თა გრძნობათ გამთქმას“.

ეს გრძნობაც ცისკენ მიაქანებს ზოეტს კოს-
ვიურ ძალუბთან შესაკრთებლად და სათანამშრომ-
ლოდ:

როგორც უგვე ვნასეთ.

ბარათაშვილის სიუვარულს რომ მარადიული
გრძნობა გამოვსკოლოთ იგი დაჩნება მზე უსნივ-
უტეცხლოდ.

„ნუ თუ ამ სულის წადილსაც ჰრქვას სიუვარუ-
ლი სხვათაებრ?“

მაშინ მზეც უსნივ უტეცხლოდ შეიძლება ნა-
თვას ვარსკვლავებრ.“

ბარათაშვილის სატრფო მშეენიერის სულოთ.
ეს სულიერი სიმშეენიერე კა ზეციის მადლია.
იგი ამტკიცებს კაცის უგვდავებას, მის ღვთის-
ნიერობას.

„მშეენიერება ნათელია ზეცით მისული,
რომლით ნაოღლებს უფველი გრძნობა სული
და გული,

და კაცთაშორის ვით კერძოსა ღვთაებრობისა,
რად გვამს არ ივას საუკუნო მადლი ტრფო-
ბისა“

სულის სიმშეენიერე განხორციელებას
უგვდავება—მარადისობისა. იგი სდგას დროისა
და სივრცის გარეშე:

„თვით უგვდავება მშეენიერისა სულში
მდგრძარებს, მას ვერც შემთხვევას და ვერც უა-
მი ვერ დააბერებს.

ასეთ სულთა გავში შობს მისტიკურ სიე-
ვარულს, სიმიქვეყნის—მარადიულს.

„მხოლოდ კვშიარი ესრედ სულთა შობს სიე-
ვარულსა

ზეგარდმო მადლით დაუსხნელათ განმტკიცე-
ბულსა.

„მხოლოდ მათ შორის არის გრძნობა ერთ
სასუველი,
რომ მის უტკობილეს არც თუ არის სასუვე-
ველი.

მას ცისა სხივით აღისკრფნებს მშეენიერება
და უგვდავებით აგვირგვინებს ჭეშმარიტებას.

რადგან ჭეშმარიტი სიუვარული ასეთი სა-
ნატრელი გრძნობასა, ზოეტო უგვლას ურჩევს,
რომ ჯანცადოს იგი, და ეუბნება: „ნუ შიარ-
დებ სიემაწვილეს ტრფობისა ჯღსა“ სასადილოა
ბერე კაცი რომ ემაწვილობდეს, და საბრძლოა
როს ემაწვილი ბერიკაცობდეს“ მხოლოდ
აერთხილდებს, რომ არ შეემსკვალნენ ისეთ ქალს,
რომელიც ეს საზენაო მადლი მღაბელ გულის
ტადუქნევიათ,

„მხოლოდ ერთს გირჩევთ და განსოვლეთ ესე
თათბირი,

მეწმუნეთ ძმანო, ნატადი მამეს ეს გულის
ჭირი

არ შეემსკვალთ მოვისკასე კეკელა ქალსა
სულის დამტევევენელს და გრძნობათა ცუდ-
მომდერაღსა

ქაბუკის ენა მას ახარებს, ასიამოვნებს
ხლოთ სიუვარულს გული მისი ვერ მიკარებს.“

ჩვეულებრ ვათ, სიუვარული წყაროთ—ქეს-
თა შორის.—ხორციელი სიღამაზე მიხნიათ თუქ
რობენ, რომ უღამაზესი ქალი უადრეს სიევა-
რულს ადაგზნებსო. ბარათაშვილი სულ სხვას
თქმობს. მისი აზრით წყარო უადრესი სიევა-
რულისა მშეენიერი სულია, სული უჭკნობი,
უგვდავი უბერებელი. ხორციელი მშეენიერებასა-
გან ადრული გრძნობა, თუ მის სულიერი სიმ-
შეენიერე არ უძღვის წინ. ისეთივე უმტკიცობა
და მსწრაფლ წარმავალი, როგორც თვით სიღამა-
მაზე.

„რად ჭევედრი კაცსა ბანოვანს ზინ-უმტკიცო-
ბას?

თუ ემღური შენ ტრფობისა ცვალებად გრძ-
ნობას,

რომ არ გემსკვალვის საუკუნო ტრფობილია
ჰვავს, არ ზასუნს სტემ შენ მას სულით მშეე-
ნიერითა

სიღამაზეა ნიჭი მხოლოთ ხორციელები

და ვით უკავილი თავის დროზე მსწრაფლად დასტკნების. ბერძნულ ეკლესიაში, მხოლოდ მისდა შენამსტკნალები ცვალებადია, წარმავალი და უმტკიცებო.

ჩვენ დროში სქესობრივი სიუვარული მისტიციზმის საზღვარს იშვიათად ახწევს. რათა იმიტომ რომ დავიწვევს მეთაფი სიუვარულის ზრდისა თუ შეიძლება ასე ითქვას. ეს არის უმანკობის დაცვა დრომდე. დღეს ნესტან-დარეჯანს აღარაფერ ბაძავს, ტაროელს რომ სწორად უწახი გამზრდელო სიუვარულისა, მის შენგან დანერგულისა და დღევანდელი აღმართი ესწრაფვის სიუვარულის ნერვს, რაც შეიძლება ნათელი ნქარა გამოადებინოს. მის აღზრდაზე არ ზრუნავს. სიუვარულის ვარდს—კაკრობაშივე სჯიფტინან, და ფელეთენ, არ დაცდიან, რომ სისრულეს მიახწიოს რთგორც ფერაგნებით ისე სურნელაგნებით. აი რით ახსნება დღევანდელ მიჯნურთა „ზინ-უმტკიცება“ ხშირი დაღატი და გურა დღევანდელი სიუვარული—მიჯნურთა კი არა სიძვია

„იგი სხვაა, სიძვია სხვაა შუა უზის დიდი მსხვარი“

ზინველი ცისკენ მიაფრენს კასამდობად, მეორე დაბლა ხრის კასაზირუტეველად.

დ. დეკანოზიშვილი
(ვაგრძელება იქნება)

ქართულ კლუბში ხუთშაბათს, მართობის-თვის მ1 გამართა ჩვეულებრივი ქართული წარმოდგენა ვასო აბაშიძის მონაწილეობით დაიდგა „ძუნწი“ და „ქალის ძალა“. ძუნწი კარნაქტას როლი შეასრულა ჩვენმა სახელაგანმა ვასო აბაშიძემ, რომელმაც თავის მსატრულ თამაშით დაგვასურათა ნამდვილი ტიპი ფულის სიუვარულით კაცოებუდას სამხსისა. ნიქიერი კორიშელი მშვენებრად ასრულებდა იმერელ მოსამსახურის როლს. ებ მსახობი გურადღებს აქცევს თავისმრავალგროვან მსატრულ თამაშით. დანარჩენ მსახობებსაც არა უშავდათ, მხოლოდ... ცოტა უგულობა ეტყობოდათ.

სასურველია, საზოგადოება მეტი ესწრაფოს და ქართულ წარმოდგენებს. თვერეტებზე დარბახი გამოქედლია სოფელ ხაღხით, და ქართულ წარმოდგენებზე კი ნახევრად ცაღიერია... ბაღში დასეირნობენ.

კვირას, ენკენისთვის მ, გამართა დიდი ინტერნაციონალური საღამო ქართულ, უკრაინულ და უსტრანულ მხედრების სასარგებლოდ. საღამომ დიდძალი საზოგადოება მიიზიდა, ბაღში

ტევა არ იყო. ზინველ განყოფილებაში ქართულმა მსახობებმა წარმოდგენის გოდვე „თაბგული“. წარმოდგენამ დიდებულად ხაიარა.

აი, როდესაც აუდიტორია ხავსეს სოფელ, ჩვენი მსახობანი რა კარგით ასრულებენ თავიანთ შივალეობას. შემდეგ უახანთა გუნდმა ტრეტენკოს ღობობობით შესრულა რუსული და უკრაინული სიმღერები. საზოგადოება ნასიამოვნები დანხა, განსაკუთრებით მოგწონათ უკრაინული სიმღერები, ანა უშავდა რა ესტონელ გუნდს, მხოლოდ ქალების ხმები ძალიან მოიხურსტენდენ.

ქართულ და მეგრულ გუნდებმა არ შიოდეს მანაწილეობა „ზინგუგანისიმი თბსტოიატელსტავში“.

შემდეგ განყოფილებაში გამართა დეკლამაციის და სოლო-სიმღერები. უკრაინელები კითხულობდნენ თავის უკვდავ შვენქიკოს დექსებს და დაურეს ფანდურზე. ქართული ნომრები შეასრულეს მსახობმა ბერკოინმა, რომელმაც იმერკა ერკელეს არა ქართულ პირის „დაღატიდან“ და ვ. ღორთქიფანიძემ. უკანასკნელმა შვენიგრად შეასრულა „შენ გეტრფი მარად“, რამაც ატაცება და ხანგრძლივი ტაშის ცემა გამოიწვია საზოგადოების მხრივ. უნდა აღენიშნოთ, რომ შესანიშნავ. ღორთქიფანიძეს ძალიან სასიამოვნო დამუშავებული ხმა აქვს (ბანი) და ახლო მომავალ ქართულ თვერის დასში იგი საშატიო ალაგს დაიქერს. ვ. აბაშიძემ და გ. გეგვანოვმა იმდერეს გუმბეტება, რითაც ხაღხი ბევრი აცინეს. თნერტის შემდეგ გამართა ტეკვა

შემთსავალი საღამოსი მ3 ათას მან უდრას. დიდათ სასურველია, ამანირო საღამოები ხშირად იმართებოდეს, სადაც დანახრული ერები გაიცნობენ ერთმანეთის შოკეას და მუსიკას და ერთმანეთში ერ თაბას დაამკარებენ.

რედაქტორ გამოამცემელი იოსებ იმელაშვილი

ქართული კლუბი

1 კვირის კოგრაჰმა

- კვირა — საღამო წარმოდგენა.
- ორ შაბათი — ოპერეტა. მუსიკა
- სამ შაბათი — საოჯახო საღამო
- ოთხშაბ. — სინემატოგრაფი. სიმბ. ორკ.
- ხუთშაბ. — ქართ. წარმოდგენა. მუსიკა
- პარასკ. — ოპერეტა. ბილეთები: 1 მ.-30 კ-დ
- შაბ — საღ.
- კვირა — რუსული წარმოდგენა. ბილეთი 50-30 კ.

(გაგრძელება იხ. № 37)

მეორეს არ უარჰყოფენ... ეს მეგობრობა, გესმის თუ არა? ეს მეგობრობა იმაზეა დამყარებული, რომ ჩვენა გვაქვს გონებრივი თანხმობა, ერთნაირი განვითარება. ამიტომ ჩვენ ერთმანეთისა გვესმის, მაშინ როდესაც სხვებს არაფერი გაგვებათ. მაგალითად, თქვენ... იმ დროიდან, რაც ეგ ქალი ჩვენსა მოვიდა, მე სწორეთ გადავხალისდი... ჩემში დაიბადა გაშბედაოა და ჩემი საკუთარი თავისადმი პატივისცემა... ჩემში გაიღვიძა შემოქმედობითმა ძალამ და ყველა ეს სასწაული მოახდინა მისმა ხელის შეხებამ. მე ვგრძნობ, რომ ის ქალი აუცილებლად სჭირდა ჩემი პიროვნების სრული განვითარებისათვის. და ყველა ამის შემძლებელია მეგობრობა!... გესმის? განა მამაკაცსა და დედაცაც არ შეუძლიანთ მეგობრები იყვნენ?

ბრაუნ. ჰანეს, ნუ კი გაჯავრდები, და შენ არ შეგიძლიან ცხოვრებას ფხიზელი თავლით უყურო...

იოჰან. ოჰ, რა ხალხი ხართ! რას შერებთ არა გაგვებათ რა! თქვენ სჯით უბრალო-რუტინის მიხედვით, შაბლონურათ. მე კი კარგა ხანია ამ გვარ მსჯელობას მალა მოვიქეცი, თუ გიყვარდეთ—თავი დამანებეთ, ხელს ნუ მიშლით: ჩემში რა ხდება არამც თუ არ გესმით—არამედ ვერც კი მიმხვდარხართ. თქვენი აზრების შემდეგ რო საფრთხე მოგვევლის, ამაში მე თითქმის დარწმუნებული ვარ... მე ხასიათი შემწვევს, და მტკიცეთაღ გადავწყვიტე, განსაზღვრული ფარგლის გადაუცილებლად,—მივალწო მას, რის შესრულებაც შეადგენს ჩემი არსებობის უმთავრეს დანიშნულებას, საამისო გამბედაობა მაქვს, გესმის თუ არა?

ბრაუნ. დიახ, მესმის და თანაც ვხედავ, რომ შენი მისწრაფების განხორციელება შეუძლებელია. ჰანეს, შენ გინდა შეერთო ის, რის შეერთებაც შეუძლებელია. ჩემის აზრით, ამ საქმეს მხოლოდ ერთი გამოსავალი აქვს: შენ უნდა წახვიდე, აუხსნა იმ ქალს საქმის გარემოება და სთხოვო, რომ წავიდეს.

იოჰან. გაათავე? გეღირსა გაათავება? რომ

საბოლოოდ გაგაგებინო. საქმის გარემოება, რომ არავითარი ეჭვი აღარ გქონდეს და ტყუილა-უბრალოთ ლაპარაკი აღარ დაგქირდეს, აი რას გეტყვი (თვითუფს სიტყვას შეაფიქრე ამბობს და თან თვალები უბრწყინდება): რაც თქვენა გსურთ,—ის არასოდეს არ მოხდება! ეხლა ის აღარა ვარ, რაც რამდენიმე დღის წინეთ ვიყავი. ეხლა ჩემზე გაბატონებულია რაღაცა ძალა, რომელთან შედარებითაც—თქვენ მეტად სუსტათ ხართ, და ამიტომ თქვენს აზრს მნიშვნელობა ეკარგება. მე ჩემი თავი ვიპოვე და ვიქნები ჩემდა თავად! დიახ, ჩემდა თავად; თქვენი შეერთებული ძალის წინააღმდეგ... (საჩქაროთ გადის კაბინეტში.)

ბრაუნ. (მსრებს იჩქეს)—

მოქმედება მეოთხე

(სადილობა გადისუფია, ხუთის ნახევარი აქნება სტოჯთანა სხედან კიბე და ფრუ ფოკერატო კიბე ბავშვის პერანგსა ჰკერამს, ფრ. ფოკერატი ჰქსოვს კიბე ძაღზე გაშხდარია, ფარდის ხედის შემდეგ რამდენიმე წამს სიჩუმეა. კაბინეტიდან გამოდის იოჰანესი. ჯერ ქუდი არ დაუხურავს. ზაღტოს იცვამს და წასვლას იმარებს)

იოჰან ანა წავიდა.

ფრ. ფოკ. (გაჭაფრებთ) ეს კი იყო გავიდა.

იოჰან. (შიდის კეტესთან და შუბღზე ჰკოცნის) წამალს ხომ სვამ თვეთავის დროზე?

ფრ. ფოკ რა ქნას მარტო სმამ! არაფერს კი არა შევლის და!.. მე ვიცი, ყველა წამალზე უფრო მაგას რა არგებს...

იოჰან ეჰ, დედი!

ფრ. ფოკ. კარგი აღარაფერს ვიტყვი!

ფრ. კეტ. წამალსაცა ვსვამ და საერთოთ რო ვთქვა—კარგათაცა ვარ.

იოჰან. მე თუ მკითხავ—დღეს უკეთესი ფერი გაქვს.

ფრ. კეტ. მეცა ვგრძნობ რომ უკეთავარ-

იოჰან. თავს კარგათ გაუფხილდი. მშვიდობით! ჩვენ მალე დავბრუნდებით.

ფრ. კეტ. საით? შორსმისდინართ?

იოჰან. არა ისე ცოტას გავივლით ტყისკენ ნახვამდის! (გადის გერანგზე ცოტას ხანს სიჩუმეა. მიმავალი მატარებლის ხმასმის, შემდეგ მოისმის შორიდან სადგურის ხარის ხმა)

ფრ. ფოკ. გესმის? რკინის გზის ხარია

ფრ. კეტ. ქარს მოაქვს, დედი. (მუხღუბ-ზე დაიღებს ხელსაქმეს და ჩაფიქრდება.)

ფრ. ფოკ. (გაერღზე გაღახუდავს კეტეს) რაზე დაფიქრდი. კეტე?

ფრ. კეტ. (მუხაობას იწეებს). ისე... რა-ლაცაზე ვფიქრობდი...

ფრ. ფოკ. მაინც რაზე?

ფრ. კეტ. სწორედ არ ვიცი რა ვთქვა. (ისევ დაგება) ეხ, წავალ პატარა ხანს წამოვ-წვები.

ფო. ფოკ. (ისივ დაგება. კეტეს ხელზე ხელს უსვამს) ჰო, ჰო, რასაკვირველია უნდა წამოსწვეთ თუ დაილაღე

ფრ. კეტ. მაჯა გამიშინჯე, დედი!..

ფრ. ფოკ. (ხელს აუღებს) ყინულისავით ცივია.

ფრ. კეტ. აბა ერთი ქინძისთავი აიღე.

ფრ. ფოკ. (ეგრ ბედავს გამოდრახს) რი-სათვის? რა უნდა უყო?

ფრ. კეტ. აი უყურე! (გლის სისწრაფით რამდენჯერმე ხელი გულში ჩხვლეტავს)

ფრ. ფოკ. (ხელს უჭერს) მოიცა, ქალო, მაგას რას შერობი?

ფრ. კეტ. (დამაღივთ) არც სუარა მტო-ვა. სრულებით ვერაფერსა ვგრძნობ.

ფრ. ფოკ. ეგ რაღა მოსაგონი იყო! აბა წავიდეთ, წავიდეთ! მიწიქ პატარა ხანს, მი-წიქ, მიწიქ. (აღნაფ ხელ მოკიდებული გაჭედავს საწოლ თათხში). (ტოტა ხნის შემდეგ ბრანუნი შემოდის. ისღის მღიამას და პაეტას და ორ-იუეს ჭეიდებს კარბთან საკიდურზე.)

ფრ. ფოკ. (ნახევრად მადებული საწოლდს არებიდან თავს გამოჭედავს) თქენა ხართ, ბა-ტონო ბრაუნ?

ბრაუნ. სელამო მქვიდობისათ, ფრაუ ფო-კერატ!

ფრ. ფოკ. ამ საათში მოვალ! (კარბებს მიეფარება. რამდენიმე წუთის შემდეგ გამოდის, სანქაროთ მიდის ბრანუნიან და ხელში დეპუშას აწეებს) აბა, გამოიცანთ ვისგანაა? (ბრანუნი რა დეპუშას კითხულობს, ფოკერატისა გაფაფ-ფებით ადევნებს თვალს იმის სახის გამოშეტყუ-ლებს)

ბრაუნ. (დეპუშას წაკითხვის შემდეგ). ბატ. ფოკერატს წინათვე შევატყობინეთ რა-შიცაა საქმე?

ფრ. ფოკ. ერთი სიტყვაც არ წამომ-ცდენია! არა, არა, არა, მე არაფრის გულისა-თვ ს ვერ გაგებდადი თუნდა გაკვრიოთ მაინც არის რომ მომხსენებინა.. მე მხოლოდ ის მივწერე, რომ მოსულიყო და ვენახეთ, რა-დგანაც, უეჭველია თავს მალე ვერ გამოვა-ხწევ; კეტე ისევ შეუძლოთაა მეთქი! მეთი კი არაფერი მიმიწერია. ასე წარმოიდგინეთ, ფრეილინ ანა ისევ აქვეა მეთქი, ამის შესა-ხებაც კი ერთი კრინტი არ დამიძრავს...

ბრაუნ. (მრების აწევით) აბა, მაშ მე აღ-რა მეთქმისრა...

ფრ. ფოკ. (შეშინებული) იქნება თქვენა ჰფიქრობთ, რომ ტყუალა ზებალოდ გავსარ-ჯე ის კაცი? იქნება უკეთესი იქნებოდა, რომ სრულებით არაფერი მიმიწერნა?.. მაგრამ ეს კეტე რომ მიდნება სანთელივით? მაშინ რაღა ექნა რომ სრულიად ჩალოგინდეს. ეხლაც წარა-მარა მიწვება ხოლმე. ისე გაუხდელ წვება ხოლმე. აი ეხლაც მიწვა კრაოტზე... მეთის მოთმენა აღარ შემოდლიან, ბატ, ბრა-უნ! პასუხის გების ზიდვა მარტო მე აღარ შემოდლიან! (ცხვირს იწმენს)

ბრაუნ. (დეპუშას ჩაიტყერის) ექვსი საათის მატარებლით მოდის? ეხლა რომელი საათია?

ფრ. ფოკ. ჯერ მხოლოდ ხუთის ნახევა-რია.

ბრაუნ. (მფიქრე ფიქრის შემდეგ) ამ კვი-რის განმავლობაშ განა ცვლილება არაფერი მომხდარა?

ფრ. ფოკ. (უიშეღეთ აქნევს თავს) არა-ფერი.

ბრაუნ. წასასვლელად ერთხელ მაინც არ აბარგებულა?

ფრ. ფოკ. ატა-ტატა!. კრინტიც არ და-უძრავს.. იოჰანესი ხომ სულ ერთიანათ მო-აჯაღოვა. წამათაც ხომ ძნელი ასატანი ხანი-თი ჰქონდა, მაგრამ ამ ბოლოდრომდის მა-ინც ჩვენ ჰკვანზე დაგვეყვანდა ხოლმე. ეხლა კი აღარაფერი გაგონება არა აქვს. ვერა ჰხე-დავს და აღარც ესმის რაც მის გარშემო ხდებ-ზა, ფიქრი და გონება სულ იმაზე აქვს, მხო-ლოდ იმ ქალბატონზე!.. აღარც დედა, აღა-რც ცოლი!.. აღარავის ყურადღებას არ გვა-ქცევს.. იმის მეთი საქმე აღარ აქვს. ოხ, ღმე-

რთო ჩემო. რავექნა? რა შეშველება?. ღამე აღარ მძინავს, თვალი ვერ მომიხუტუნია, ათასი რამე ვიფიქრე, მაგრამ ვერაფერე მომიგონია (სიხუმრე)

ბრაუნ. სწორე მოგახსენოთ არ ვიცი კარგათ მოგივიდათ რო ბატონი ფოკერატი დაიბარეთ თუ არა... შეიძლება ჰანესი უფრო მეტათ გალიზიანდეს... ვინ იცის რას არ ჩაიდენს... და მერე... იმას არ უნდა ფრეილინს აჩვენოს... საზოგადოთ, მე ვგრძნობ, რომ იოჰანესი თვითონ გამოძვრებოდა მაგ მდგომარეობიდან.

ფრ. ფოკ. მეც მაგრე ვფიქრობდი! ამიტომ დავეთანხმე მაგათს თხოვნებს და დავარჩიე აქ მაშინ, როდესაც იოჰანესმა ის ფრეილინა უკანვე დააბრუნა. დიახ, მე დავარჩიე, მაგრამ იმის შემდეგ საქმე სულ უფრო ცუდათა და ცუდათ წავიდა. ესლო პირები შეკრული გვაქვს: არ შეგვიძლიან კრინტი დავძრათ. ამ საქმის შესახებ კეტესთანაც სიტყვის თქმა არ შეიძლება. ვისლა ვთხოვო რჩევა-დარიგება?

ბრაუნ. ფრაუ კეტეს ამ საქმის შესახებ ჰანეს არ მოლაპარაკებია?

ფრ. ფოკ. როგორ არა. ერთხელ შუა ღამემდის გაბმით ილაპარაკეს: ვინ იცის იქ ერთმანეთს რა უთხრეს. მაგრამ კეტე მეტი მომთქენია. როდესაც მე ჯავრობას დავიწყებ ხოლმე, ის მაინცი იოჰანეს ექომაგება. კეტე სრულებით ვერა სცნობს მაგ... მაგ... ქალბატონს... ვგრედ წოდებულ... კეტე იმ ქალსაც ხელს აფარებს და ექომაგება. (ცოტა ხანს სიჩუმეა).

ბრაუნ. ერთი აზრი მომივიდა... არ შეიძლება რო ფრეილინ ანნას მე თვითონ მოველაპარაკო?

ფრ. ფოკ. (საჩქაროთ) ეგ ხომ, მართლა, კარგი იქნება!

ბრაუნ. ბევრჯერ მიფიქრია წერილის მიწერა... სწორე გითხრათ, ფრაუ ფოკერატი, მეშინია... ვაი თუ ბატონმა ფოკერატმა თავისებურათ მოიწადინოს მაგ საქმის გამობრუნება და... ვერაფერ მდგომარეობაში ჩავცვივით.

ფრ. ფოკ. დიახ, დიახ, მართალია! მაგრამ რა შექნა? გული დამეტანჯა. მოელაპა-

რაკე, გეთაყვა, ფრეილინს. (ანნას და იოჰანესსა ისმის) ახა, ღმერთო ჩემო. ესლო, ამ წუთში არ შემიძლიან იმ ქალის შეხვედრა. (გაღის)

ბრაუნ. (ეფუშანებს, ანნა და იოჰანესი ახსალა სხანან ბრუნეც გაღის იმავე კარებიდან, საიდანაც ფრ. ფოკერატი გავიდა) ფრ. ანნა შემოდის შეშახანდიდან)

ფრ. ანნა. (შლიამას ისღის და თან ელახაკებს იოჰანესს, რომელიც შუშახანდში დარჩა) ბატონო ექიმო, რა მოხდა იქ?

იოჰანეს. ალბათ რამე ამბავია. პოლიციელი წავიდა ნავით (შემოდის) ეს ყოველთვის ცუდი რამის მომასწავებელია, ალბად რამე უბედურება მოხდა!

ფრ. ანნა. რა ნაღვლიანი წინაღ გრძობა გაქვთ!

იოჰან. აქ იშვიათი არ არის უბედური შემთხვევა. ეს ტაბა საკმაოთ საშიშია. ფრეილინ ეგ რა გიჭირავთ ხელში?

ფრეივილ, ანნა კურდღლის ფეხებია, ბატ. ექიმო! სახსოვრად თან წავიდებ...

იოჰან. როდესაც წახვალთ... ეგ კი, იმედია, მალე არ იქნება,

ფრ. ანნა. თქვენა გგონიათ (დახუმრებთან და თავთავისთვის ბოლთასა სტეშენ).

ფრ. ანნა. ერთხელ არა ადრე დამდებ! **იოჰანეს** მზის ჩასვლის შემდეგ საკმაოდ გრილა კიდეც, ღამა ავანთა?

ფრ. ანნა. როგორც გნებავთ, თუ გინდათ დავიძინოთ [წადება]

იოჰანე. (ისიც წადება სკამზე მოშორებთ სიხუმრე და ბინდება... ეს ძველმეცობრებით იღვიძებს)

ფრ. ანნა დავიწყებული ზღაპრები აგონდებოდა კაცს, არა?

იოჰანეს. დიახ... ზოგიერთი ზღაპარი საუცხოვო რამე!

ფრ. ანნა. ჰო და! იცით მერე უმეტესობა მათგანი როგორა თავდებ?

მინის ეშმაკი ჩავიცვი და ფეხი ქვასა დავეცი... ის დაიმსხვრა „კლინგ“ *) და ბედნიერებასაც ბალო მოედო.

*) ზარმა ჩამოაწვარუნა

იოშანეს. იქნება ესცნადელიანი წანად გრძნობა?

ფრ. ანნა. არა! ა მაში ცოტა ვერ გეთანხმები, (ადგება, მარჯვთ მივა მიანინთსან, დაჟდება ტახურეტკასე და თითებზე იბეჭავს)

იოშან. (ქსეც ადგება, თრთადე ნაბიჯს გადასდგამს და ანასსურესუკან დაუდგება) ორი ტაკტი დაუპარით გე აყვავ, ერთი ეს მა იამოგნეთ. ჩემთვის საკმარისია ერთი მშვენიერი აკორდიც რომ გავიგონო.

ფრ. ანნა არ შემოძლიან დაკვრა.

იოშან. (საუფუდურის კილოთი) ახ, ფრეილინ ანნა, რა საჭიროა მაგისთანა ლაპარაკი? თქვენ ევა თქვით რომ არ გინდათ დაკვრა, მე მე ვიცი..

ფრ. ანნა. ექვსი წელიწადია კლავიშებისთვის ხელი არ დამიკარებია, მხოლოდ წელს გაზაფხულზე მიუბრუნდი ისევე, ისიც რასაც უკრავ მხოლოდ ჩემთვის რამე ნაღვლიან და მწუხარე ხმებს, რომელსაც დღეაჩემი უკრავდა ხოლმე.

იოშან. მიმღერეთ რამე ნაღვლიანი, სევიანი სიმღერა.

ფრ. ანნა აი ხედავთ, თქვენ კიდევაც დამცინით.

იოშან. არა, მე ვხედავ რომ არ გინდათ ასიამოვნოთ მეგობარს. (მტკარე ხანს სუხუმეა)

ფრ. ანნა, ჰო, ბატონო ექიმო, მე საზიზლარი, ჯიუტი ქმნილება ვარ

იოშან. მაგაში ვერ გეთანხმები, ფრეილინ ანნა, (სიჩუმე ფრ. ანა ხსნის, ფორტეპიანის თითებისე და ჯავიშეზე აწეობის) მინდა რამე მხიარული ხმა მოვიგონო

იოშან. (განზთ კუთხეში მიჟდება. ფეხს ფეხზე გადასდებს და თავს დაჰკიდებს, ნიდაწყობით მუხლზე დაუბეჭავს დასედას გუდს ნიკაპს შეუქანებს)

ფრ. ანნა. (ხელებს იღებს კლავიშებიდან და დაპარაკობს ნელ ნელა, ხანდახნით) სწორე გითხრა დიდებულ დროებას განვიცდით. მე ვგრძნობ, რომ ის რაღაცა სულის შემხუთავი, ქენჯნავი ცოტ-ცოტათი სადღაც ქრება. თქვენ ამას ვერა გრძნობთ, ბატ. ექიმო?

იოშან. რაზე ამბობოთ? (ახელებს).

ფრ. ანნა. ერის მხრით ჩვენ სულს გვიხუთავს გამოურკვეველი შიში, ხოლო მეორეს მხრით ბნელი ფანტისმი. გადაჭარბებულად ძალ-ღონის შემოკრების საჭიროება თითქმის თავიდან აცილებულია. ასე გონია მოახლოვებული მეოცე საუკუნის ახალი სიო უკვე შემოიჭრა ჩვენს ცხოვრებაში. თქვენ როგორ ფიქრობთ, ბატ. ექიმო? იმისთანა კაცებისა, მაგალითად, როგორც ბრაუნია ჩვენ აღარ უნდა გვეშინოდეს: გგენი, როგორც მკიოტები დღის სინათლის მოახლოების დროს, ისე ახამხამებენ თვალებს..

იოშან. ფრეილინ, სწორე გითხრა არ ვიცი! ბრაუნზე რასაც თქვენ ამბობთ,—სრული სიმართლეა. მაგრამ პირადათ მე ჯერ არ შემოძლიან გავიმსჯელო ცხოველ მყოფელი გრძნობით. მე არა ვარ დარწმუნებული...

ფრ. ანნა, და ეს ნაკადი მომდინარეობს თვითვეულ ჩვენთავანის ინდივიდუალური ბედის დამოუკიდებლად. ჩვენს პირად ბედ-იდალს ძალიან ცოტა მნიშვნელობა აქვს, ბატ ბქიმო! (მტკარე ხანს სიჩუმეა)

ფრ. ანნა. (კლავიშებს ერთხელ დაჰკრავს და მიანებებს თავს)

იოშან. (რცხ ხმა მისწუდება) აბა!

ფრ. ანნა. იცით, მე თქვენ ერთი რამე უნდა გითხრათ. მხოლოდ პირობა მომეცით რომ არ აპილპილდებით და დამშვიდებით მომისმენთ...

იოშან. რა ამბავია?

ფრ. ანნა, (მე მგანია, რამ დარცა გვას გაუდგე)

იოშან. (დრმად ამოიხსრებს. ადგება და წუნართ ბედთის ტემას იწეებს.)

ფრ. ანნა. ბატ. იოშანეს. ჩვენ ვარდებით სუსტი ხალხის ჩვეულებრივ შეცდომამ ჩვენ თვალი უნდა მივაპყროთ უფრო საზოგადო, საერთო საქმეს... უნდა ვისწრაფოდეთ რომ პირადულს დიდი მნიშვნელობა არ მივცეთ (სიჩუმეა ცოტა ხანს)

იოშან. თქვენ მართლა აპირებთ წასვლას?

ფრ. ანნა. (ტკბილათ, შეკრამ გადაჭრით) ლიან, ბატ. იოშანეს

იოშან. მაშინ ათჯერ უფრო მეტად ვიგრძენობ სულით ობლობას. (სიჩუმე)